

OZAN'DAN ÇAĞDAŞ BİR MESNEVÎ "MARIE SOPHIE"
A MODERN MESNEVÎ FROM OZAN "MARIE SOPHIE"

Özlem KALE*

Öz

Bu çalışmada, mesnevi nazım şekliyle ilgili genel bir bilgi verildikten sonra Serkan Ozan Özağaç'ın *Marie Sophie* adlı kitabının neden "çağdaş bir mesnevi" olarak tasvir edildiği açıklanmaya çalışılacaktır. Özağaç'la yapılan görüşme ışığında, şairin edebî kişiliği ana hatlarıyla belirlenecek ve *Marie Sophie* adlı kitapta yer alan "Marie Sophie'nin Varlığı ya da Yokluğu Üzerine" adlı şiir, şairin poetikası doğrultusunda şerh edilecektir.

Anahtar kelimeler: Şiir, şair, ıztırap, varlık-yokluk, ilâhi aşk, Doğu-Batı, mistisizm.

Abstract

In this study, after giving an overview of verse form of mesnevi, we will try to explain why we describe as a modern mesnevi the book named "Marie Sophie" written by Serkan Ozan Özağaç. In the light of the interview with Özağaç we will determine the main lines of the poet's literary personality. We will construe poetry in the book "Marie Sophie on the presence or absence of" according to poet's poetica.

Key words: poetry, poet, affliction, being-absence, divine love, the East-West, mysticism.

Giriş

Mesnevi kelimesi, Arapça "s, n, y" kökünden "ikişer ikişer" manasına gelen "mesnen" kelimesinin bir nispet şekli gibi görüldüğüne göre kök ve şekil bakımından Arapçadır. Buna mukabil kelime Arap dilinde kullanılmamıştır. Araplar bu nazım şeklini "muzdevice", "kasidetü'l-muzdevice" gibi tabirlerle karşılamışlardır.

Mesnevî, her beytinin mısraları kendi aralarında kafiyeli ve aruz bahirlerinin kısa kalıplarından biri ile yazılmış bir nazım şeklidir. Beyitlerin sayısı ikiden başlayarak binlerce beyit tutarında olabilir. Bu tarzdaki eserlere genel olarak mesnevî dendiği gibi tabir, yalnız başına Mevlâna'nın bu nazım şekli ile kaleme aldığı 6 ciltlik tasavvufî eserinin de genel adı olmuştur. Aslen İran kaynaklı olan bu nazım şeklinin elimizde bulunan ilk örneği, Âbân b. 'Abdü'l-Hamîd el-Lâhikî (ölm. 815)'nin Pehlevî'den Arapça'ya tercüme ettiği *Kelîle ve Dimne* adlı eseridir. Arap edebiyatında örnekleri sayılı bulunan mesnevî nazım şekli, edebî eserlerde pek kullanılmamıştır. Buna mukabil hadis usulü, fıkıh, tıp v.b. konularda öğretici ve ezberlenmeye elverişli binlerce beyitlik eserler vücuda getirilmiştir.

Şiirsel unsurları bakımından Marie Sophie

Serkan Ozan Özağaç'ın *Marie Sophie* (2006) adlı kitabı, iki bölümden oluşur. İlk bölüm "*Marie Sophie'nin Varlığı Ya Da Yokluğu Üzerine*" adıyla, yirmi bir parçadan oluşan tek bir şiir içermektedir. Şiirler Romen rakamlarıyla numaralandırılmıştır ve birbirinin devamı niteliğindedir. Örneğin "*Mary Sophie'yi gördüm / Görmek / Dokunamamanın ilk duygusuydu ama...*" dizeleriyle biten birinci şiirden sonra "*İlk çamura dokundu elleri Mary Sophie'nin*" dizesinden oluşan ikinci bir şiir başlar. İkinci bölüm olan "*Marie Sophie'nin Halleri*"nde ise dünyevî bir sevgili söz konusudur. "*Uyuyorsun... Selene'nin hayatı başlıyor göğüslerinde akşamla bir / Düşünüyorum: O Tanrı ki sen misin, ruhunda ışık ve kibir / -Bir kadın, dünyanın tüm sabahlarına kadar günah- / Uyan Sophie ve dudaklarda yarım kalan Ay'ı bitir*"(s. 44) İkinci bölümdeki şiirler Mary Sophie'nin "halleri" olan tek kelimelik isim ve fiillerle adlandırılmıştır. Şiirlerin başlıkları sırasıyla şöyledir: "Boşlukken, odasındayken, harflerdeyken, günahkârken, susarken, uyanırken, yakarırken, sözken, ağıtken, gecede beklerken, ölürlen, ağlarken, her şeyken, biterken." Bu bölümdeki on dört şiir de ayrı ayrı görünmelerine rağmen birbirinin devamı niteliğindedir. Örneğin "*Ve bir gece zavallı ruhuma ağlayarak üfledi Cebrail / Uçurumları süsleyen, lânetli 'Ağrılar Kitabı'nı!*" (s. 45) mısralarıyla biten "*Susarken*" adlı şiirden sonra "*Sana geldim, toprağın gizli matemini doldurarak içime / Kaybettim ellerimi Çile'den göğüslerine yükselen yolda*" (s. 46) mısralarıyla başlayan "*Uyanırken*" şiiri gelir.

Kitaptaki şiirlerin biçim özelliklerine bakılacak olursa belli bir mısra, ölçü ve kafiye düzeni olmadığı görülür. Kitapta tek mısradan oluşan şiirler olduğu gibi 5+3, 4+6+1+2 ve 6+3+4+3+2'lik mısralarla yazılmış bentler yer almaktadır. Birbiriyeli kafiye olmayan mısralardan oluşan şiirlerin yanı sıra abbbab, abcdefgg, abcade vb. kafiye sarmallarıyla oluşmuş şiirlerle karşılaşılır. Aruz vezniyle yazılmamış olmasına karşın şekil itibarıyla serbest müstezata yakın duran şiirler içerik bakımından kitabın tamamına hâkim olan derin mistizim hasebiyle mesnevî nazım şekline bağlıdır.

Tahkiye unsurları bakımından Marie Sophie

Hikâye "*Marie Sophie*"in "görülmesiyle başlar. Şair, Mary Sophie'yi gönül gözüyle gördüğü anda ona dokunamayacağını hissetmiştir. (s. 2) Bundan sonra daha en başından "kaybedilen" bir sevgilinin hikâyesi anlatılacaktır. İlk bölümün numaralandırılmış şiirleri, mısralarla sınırlı kalmaz ve her şiir, bir sonrakinde anlatılmaya devam edilen hikâyenin zeminini hazırlar. On dördüncü sayfadan itibaren hikâye, şiir formundan yer yer ayrılarak düzyazı şeklinde anlatılmaya başlanır: "*Marie Sophie, iki alem arasında, harflerin kırılan aynasında gördü kendini – Ve 'Nun' dedi; olmak'tan sonra başlıyor hayatın bütün sözleri!...*" Bu bir paragraflık anlatımın sonrasında yine şiir formunda bir dördlük yer alır: "*Ey Marie Sophie / Ey arzuların tercümanı – bildik / Adın ki sırlarla dolu / Ve adınla dolu aşk'ın tüm sırları*" (s. 14) Aynı durum yirminci, yirmi dozukuncu ve otuz üçüncü sayfalarda da tekrar eder. Kitabın belli bir noktasına dek Mary Sophie'nin hikâyesi tek bir varlığın hikâyesi gibi algılanır. Marie Sophie'nin

*Yrd. Doç. Dr., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü. Elmek: ozlem.o.kale@gmail.com.

¹ Serkan Ozan Özağaç, 26 Temmuz 1981'de İskenderun'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini aynı şehirde tamamladı. Sonra sırasıyla Marmara Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi, Université Lumière Lyon 2 ve Sorbonne Üniversitelerine devam etti. Hiçbirini tamamlamadı. İlk şiiri 2000'de *Milliyet Sanat Dergisi*'nde yayımlandı. *Varlık, Türk Dili, Adam Sanat, Uç, Güzel Yazılar, Son Kişot, Yasak Meyve, Zaman Kitap, Kitaplık* vb. dergilerde şiir ve yazılarıyla görüldü. 2003 yılında çeşitli tartışmalara yol açan *Ağrılar Kitabı'nı* yayımladı.

vahdeti, on altıncı sayfada kesrete uğrayarak, Marie ve Sophie'ye dönüşür. "... Bir yana Marie, bir yana Sophie / Olmak iki boşluğun arasında".

"Sebeb-i nazm-ı kitâb: Saf şiir için hezimetî göze almış bir şair"

Serkan Ozan Özağaç, "Marie Sophie"yi "Varlık'tan çok Yokluk'tan meydana gelen ya da mahiyetinin Yokluk olmasını arzuladığı bir kadın" olarak betimler. Balzac'ın *Altın Gözlü Kız* romanında Marie Sophie'ye "rastladığını" söyleyen şair, bu ismi şiirlerine dâhil etmiş ve kendi deyişiyle ona "vücut demenin mümkün olmadığını ancak mevcut demenin mümkün olduğunu" görmüştür. Şair, bunun sebebinin şu cümlelerle açıklar: "Varlığımın bir kadına böylesine ilahi gördüğüm bir duyguyu salık verebilmesi için o kişinin vücut bulmaması lâzımdı. İşte bu gölge vücut, kalbin dokunulmayan ızdırabının köküdür. Ve Marie Sophie'nin o yokluktan varlığa doğru yol almasının, bir mısra ya da şiiri kendine ev edinmesinin sebebi elbette sevgidir. Ama Marie Sophie, şiirlerden edindiği kişilik ve var oluşuyla şunu bilmelidir ki görünmeyeni görünüre taşıyacak hiçbir görünüş olamaz. O ki ölmeden evvel ölmüş bir hayal kadındır (Pelvanoğlu, 2006: 21). "

Serkan Ozan Özağaç şiirinin Batı ayağı Rilke ve Baudelaire'e dayanır. Şair, on sekiz yaşındayken Baudelaire'in şiirlerini okumaya başlamış ve kendi ifadesiyle "hayatın bir ızdırab deryası olduğu gerçeğine" vakıf olmuştur.² Yirmili yaşlarda Rilke ile karşılaşan Özağaç, "bu ızdırab deryasında varoluş nedeni" olan şiirin "oksijen kaynağı"nın, "ölümü yüceltmek" (ölümü yücelterek ölümsüzlüğe adanmışlık) olduğunu anlamıştır. Özağaç şiirlerinin Doğu ayağında ise Molla Câmi, Muhyiddîn-i Arabî, İmam Gazali, Mevlana ve Fuzûlî vardır. Şair, şiirlerini "sırtındaki kuşku hırkasını taşıyarak hikmetli söyleyişe (İslâm'ın hikmeti) giden şiir" olarak tanımlar. Şiirlerinde esen rahmanîlik rüzgârını Arabî, Gazalî, Mevlâna, Câmi ve Fuzûlî'den alır. Ozan'ın şiirleri tasavvufî Doğu edebiyatında soluk alır ve İslâm uygarlığının ruhunu taşır.

Marie Sophie'de kutsal kitaplara göndermeler vardır. Şair, Allah aşkını ve O'na ulaşma yolundaki ızdırabını anlatırken Rike ve İbn-i Arabî'nin yanı sıra Hz. İsa'dan ve *Kur'ân-ı Kerim*'den alıntılar yapar. Şair kendi ifadesiyle "günlük hayatın ötesine geçip sonsuzluk duygusuna ulaşmak adına" bazen kutsal metinlerle doğrudan ilişkiye girer bazen de kendi trajik durumunu okuyucuyla paylaşır. Bu bağlamda metafizik endişelerini hem metnin hem de hayatın içinden sorguladığı söylenebilir. IX. ve XI. şiirleri, *Kur'ân*'a ve kendisinin ilk kitabı olan *Ağrılar Kitabı*'na³ örtük göndermeler içerir: "Artık kün: ol! Ezel levhasında kanayan sonsuzluğun..." (s. 21) "Seni yitiriyorum burada / Yaşamam için lazım olan kitabın / Aslında mezarın olduğunu / Unuttuğum bir dünyada." (s. 23) XIII. şiiri ise Rilke'ye ithaf edilmiştir ve Rilke'nin "Ağır Saat" adlı şiirinden orijinal bir alıntıyla başlar: "Wer jetzt stirbt irgendwo in der welt / Ohne grund stirbt in der welt: Sieht mich an." (Dünyada biri bir yerde ölüyorsa bana bakar.) (s. 25) Bu şiirinde ölümü "yaşamın besin kaynağı" olarak değerlendiren şair, onu hep "yanbaşında" hisseder. XVIII. şiir Baudelaire'e göndermedir: "Baudelaire'in defterini anımsayarak..." (s. 32) Bunun dışında Fahrüddin'in dizelerine (s. 15), Mevlana'nın *İlahi Aşk* adlı eserine (s. 28), Yahya Kemal Beyatlı'ya (s. 29), yapılan açık ve kapalı göndermeler de kitapta yer alır. Bu bağlamda Fahrüddin'in "Bir gün aşk, benim derdimi artırınca mecâzî idiye de hakiki oldu." mısraına atıfta bulunan mısralardan bahsedebiliriz. Kitapta yer alan "İnip kalbine

² Serkan Ozan Özağaç'la 22.04.2007 tarihinde yapılan görüşme.

³ Serkan Ozan Özağaç (2003). *Ağrılar Kitabı*, İstanbul: C Yayınları.

Sophie / Anladı buğulanan melekleri” (s. 13), “*Yeryüzünde olmanın adıdır Sophie / Acıyı öven aşklardan da önce...*” (s. 15) vb. mısralar, mecazî aşk’tan hakiki ya da ilâhî aşk’a geçişin sembolleridir. Çünkü şair, yalnızca ölüm’le var olan bir yeryüzünde yaşamaktadır: “*Doğacak mı yoksna Ruh’ta gezinen güneşi ölümün*” (s. 51).

Marie Sophie gücünü zıtlıklardan alan bir çelişkiler kitabıdır. İlk bölümün adı bu durumun habercisidir: “*Marie Sophie’nin Varlığı Ya da Yokluğu*”. Kitabın geneline bakıldığında kelime kadrosu ve ilişki kurulan kavramların Doğu kaynaklı, üslûbunun ve ismininse Batı’ya yakın olduğu görülür. Kitabın başındaki iki alıntı da zıtlığın bir göstergesidir: “*Kiblem, Elsa’dır benim*” Louis Aragon. “*Kiblem, yokluktur benim*” Ahmet Gazali. Kitabın içinde Câmî (başta) ve Gerard de Nerval (s. 39)’den yapılan iktibaslar vardır. Kitapta ayrıca telmih sanatına da bolca yer verilmiştir: Kitabın sonundaki “*Marie Sophie’nin Göründükleri*” adlı bölümde yer alan şahıslar kadrosu (Şebüsteri, Ebu’l Hasan El Harakani, Rainer Maria Rilke, İbn Arabi, Charles Baudelaire) Doğu ile Batı’yı yaklaştıran bir seçki olarak görülebilir. Bu noktada, karşıt söylemlerin bir araya gelmesindeki mantığı sorgulamakta fayda vardır. Bu durum rastlantısal ya da Mikhail Bakhtin’in deyişiyle “karnaval” havası yaratmak için değildir. Kitaptaki zıtlıklar ancak biçim-içerik ve sözcük kullanımındaki ikilikle birlikte düşünüldüğünde anlam kazanır. Bu üç alandaki ikili karşıtlıklar hem geleneksel olanı (dün), hem de çağdaş olanı (bugün) kapsar. Anlatıcı-özne, biçim, kelime seçimi ve üslûp bakımından içinde bulunduğu zamanın (yirmi birinci yüzyıl) özelliklerini yadsımaz. Bunun yanında geleneksel edebiyatın öğelerini de kullanır. Bu bağlamda anlatıcı-öznenin “kökü mâzide olan âti” yaklaşımında olduğu söylenebilir.⁴ Şair bugünü yok sayarak geçmişe saplanmaz ve çağıyla da hemhâl olur. (Tunç, 2006, 71) Sadık Yalsızuçanlar, *Özağaç*’ın şiirini şöyle tasvir eder: “*Serkan Ozan Özağaç’ın, ‘şiirin bazısı kuşkusuz hikmettir’ haberinin sırlarından bir sırta erdiği görülüyor. Belki Meryem ve hikmet’in sırrından nasibdar bir esin meleşidir bu. Özağaç şiirinin çok çok büyüyecek bir soluğu, kabarmayacak bir damarı olduğu, başında devranın döndüğü, ilahi hikmet’in kokusunun estiği, ‘yetmez mi dert derman sana?’ diyen Niyazi-i Mısri’nin deliliğine benzer bir esrikliğin uçtuğu hissediliyor. Kelimelerinin varacağı yere varmaya muktedir olduğu aşikâr.*”⁵

Kitaptaki Marie Sophie imgesi, şairin deyişiyle “herkes” ve “hiç kimse” dir. “*İlk çamura dokundu elleri Marie Sophie’nin*” (s. 12), “*Adın ki sırlarla dolu / Ve adınla dolu aşk’ın tüm sırları*” (s. 14), “*Yeryüzünde olmanın adıdır Sophie*” (s. 15). Bu bağlamda kendisi bir “hiç” olan şair, “her şeyi” aramaktadır. Ozan, XV. şiirinde şöyle der: “*Zaman hiç / Zaman yokluk / Zaman Endülüs*” (s. 29) Buradaki “hiçlik” veya “yokluk” kavramları, gerçek olmayan var oluştan, gerçek olan var oluşa geçişin zorunlu halleri gibidir. Bu duygu, kitabın sonuna kadar devam ederken şair en sonunda her şeyin farkına varır ve Marie Sophie’yi “*Biterken*” adlı şiirde öldürür. Bu ölüm hepimizin bildiği bir ölüm değildir; bu daha çok bir ayrılığın şarkısı ya da vedanın senfonisidir. Ama şair yazmaya devam edecektir: “*Kâğıtta ve yürekte / Sözüm elbet / Tamam değildir / Tamam olan söz / Sophie’nin sûretine göç eden / Dilsizliğimdir!*” (s. 54)

“Marie Sophie’nin Varlığı Ya Da Yokluğu Üzerine” şiirinin tahlili

XX

Hangi ölü hayal edebilir

⁴ “Kökü mâzide olan âtiyiz.” Yahya Kemal Beyatlı.

⁵ Marie Sophie’nin tanıtım yazısından.

Bende büyüyen içten ölümü?

-O!

Her yerdeyken,
Yalnızca yoklukta duran sevgili –
Teni aşk'ın karanlığıyla sarınca
Görünür hiçbir yerde olmayan
Gül ve Serkan Ozan;

Kalbim

Cennetin kapısına kilit olduğundan beri
Seçilmiş ağıt gibi solar

Ah Marie Sophie

Beni hayret ile Acılar katında buldun da
Söyle yüzülmüş derimin altında
Senden başka bir sır mı var?

Şiirin ilk dizelerindeki “içten ölüm”, ölümün şaire, şairin de ölüme saf bakışını ifade eder. Şair yaşamında, kendi varlığını oluşturan tüm dinamikleri (varlık, yokluk, şiir, nesne...) ölümün içine katar ve varlığını “ölümle beraber” saf kılabilmeyi arzular. Bu durumun bir “arınma isteği”nden kaynaklandığı düşünülebilir; zira şair kendi ölümünü istemektedir. Sadece kendisine ait bir ölüm elbisesi giymeyi düşünmektedir; ancak bu şekilde ölüm kendisine ait ve saf olacaktır. Bu ölüm “ölmeden önce ölmek” felsefesiyle özdeşleştirilebilir. Bahsedilen ölüm biyolojik bir ölüm değildir; yüce yaratıcıya ulaşmanın sembolüdür. İlk dizelerde kirlenmekten duyulan bir nedamet söz konusudur. Kirlenmek bir taraftan olumsuzlanırken öte yandan da arınmanın ön koşulu olarak belirir. Şair, kirlenerek arınacağını düşünür. Allah’la iç içe olma arzusunun aslında insanı Allah’tan uzaklaştıracağına vakıf olmuştur. Kirlendiğine kani olarak arınmaksa insanı Allah’a yaklaştırır. Bu farkındalık masivadan uzaklaşmayı ve arınmayı gerektirir. (Gazali’nin kuşkuculuğuna benzer bir durum) Şair, kendi ifadesiyle “Allah’ın varlığını akılla tespit edip Allah’ın yolunda kalbiyle yürümek ve bu yolda attığı her adımda aklı kalp ile ezmek” ister. Şair bu idealini gerçekleştirmek için şiiri en saf yol olarak görmüş olmalı ki kendisiyle ilgili itiraflarda bulunur. Bu itiraflarla kirlenir ve sözcüklerin saflığına dayanarak şiiriyle arınır.

Şiirin ikinci (altılı) bölümündeki “Her yerdeyken yalnızca yoklukta duran sevgili” Allah’tır. Başlangıçta bir kadına duyulan derin aşk sonunda ilahileşmiştir. Şair, “O”nun her yerde olduğunu “O”nu yokluğa gark ederek bilir. Sevgili yoklukta durur; çünkü sevgilinin kendisi “yokluk”tur. Şair, “aşkın” bir sevgili olarak Marie Sophie’yi varlık ve yokluk arasında olan ve her ikisinde de vücut bulan bir belirsizliğin içinde tasvir eder. Marie Sophie’nin varlığı ya da yokluğu arasındaki farkı belirsizleştirir. Sevgili her yerededir; çünkü yaratıcısına kavuşmuş, “O”nunla bütünleşmiş ve “O” olmuştur. Yine şiirin bu bölümünde yer alan ve “teni aşkın karanlığıyla saran” tamlamasıyla betimlenen şey, beşeri aşktır. Şair, ilahi aşka yönelen “son adım”ı atamadığı, yani nefisinden arınmayı başaramadığı için kendinden geçemez ve aşkın karanlığına bürünür. Beşeri aşk bedenini sarar ve onu gökyüzünden yeryüzüne indirir. Böylece gül (beşeri aşk) görünür. Bu görünürlük aynı zamanda bir zıtlığı ifade eder; ancak şairin gönlünü temizleyecek olan yine aşktır. Aşk, tasavvufa göre saflık ve

temizliktir; onu gönlüne koymayanların kafası karışık, gönülleri bulanıktır. Aşk, gönlü kirletecek olan dünyevî bağılıkları ortadan kaldıracaktır; teni saran beşeri aşkın karanlığı, ilahi aşkla aklanacaktır ve “dert, derdin dermanı” olacaktır. Burada, ruhun gel-gitleri söz konusudur. Bu gel-gitlerin sinyali kitabın başındaki iki alıntıyla verilmiştir aslında: “Kiblem, Elsa’dır benim” Louis Aragon. “Kiblem, yokluktur benim” Ahmet Gazali. Bu sözler, beşeri ve ilahi aşkın sembolleridir. Şairin kiblesi de bazen Elsa, bazen yokluk gibidir.

Şiirin üçüncü (üçlük) bölümündeki “Cennetin kapısına kilit olan kalp”, dünyevi şeylerden arınmamanın sembolüdür. Kalbin maddeye takılması, cennete engel teşkil eder. Ancak şair bunu göze alır; çünkü Allah aşkına ulaşmak beşeri aşkın bir adım sonrasındır. Bu aşkınlığa ancak bu yoldan geçilerek ulaşılabilir. Şair, sâliktir (yolcu ve aday). Mutasavvıflara göre sâlik, insan-ı kâmil olmak için doğru yola girmiş ve çalışmaya başlamış kimsedir. Sâlikin amacı dünyaya bağılıktan kurtulmak, nefsine hâkim olmak ve bencilliğini yok etmektir. İnsan bu surette son mertebeye ulaşır ve sevgiliye kavuşur. Bu mertebeye “fenafillah” ya da “bekabillah” denir. Şair bu farkındalıkla kalbinin “cennetin kapısına kilit” olduğunu itiraf eder; çünkü kendisini henüz bir yolcu olarak görür. Aynı bölümdeki “Seçilmiş ağıt” tamlaması kalpteki ıztırabı simgeler. Buradaki “seçilmiş” beşeri aşktır. Bu aşkın seçtiği ağıt da, şairin ıztırab dolu kalbinden dökülen dizelerdir. Kalp, seçilmiş olanın seçtiği bu ağıt gibi solar. Çünkü beşeri aşk, cennete varmaya engeldir ve bu nedenle kalbi yaralar.

Şiirin son bölümündeki “hayret”, beşeri aşktan ilahi aşka ulaşacağını düşünen şairin beşeri aşk katında kalmaktan dolayı düştüğü şaşkınlıktır. Bu bölümde şair “*Ah Marie Sophie*” derken tecrit sanatıyla kendisine seslenir. Kendisi Marie Sophie, Marie Sophie de kendisidir. Şair, kendi durumu sebebiyle acılara gark olur. Aynı bölümdeki “*Yüzülmüş derimin altında senden başka bir sır mı var*” dizesi Cüneyd Bağdadî’nin “*Cüppemin altında Allah’tan başka bir şey yok*” sözüne atıftır. Şair, Dünya’yı bir surete (Marie Sophie) dönüştürürken kendisini o surette yok etmeyi göze almıştır ve aslında bu yok oluş varlığın da şiirin de ta kendisidir.

Sonuç

Okuyucuyu bir “maneviyat alemine” yükselten, “rahmanî bir kaynaktan” beslenen, içerisinde “üstün bir ilhamı” somutlaştıran, “zengin malzeme unsurları” taşıyan, “âlimin de ümmînin de yararlanabileceği” zihin açıcı göndermeler barındıran Marie Sophie çağdaş bir mesnevî olarak kabul edilebilir. (Karakoç, 1988: 55-73) Beşerî aşktan ilâhi aşka giden yolda şiirle arınan ve bütün şiirlerinin merkezinde Allah olan Ozan, Rilke ve Baudelaire’in acılarına âşinâ, Mevlana, Muhyiddin-i Arabî ve Gazalî’nin izinde, mutenâ bir şairdir.

KAYNAKÇA

- ASİLTÜRK, Baki (2008). *1980 Kuşağı Türk Şiirinin Poetikası*, İstanbul: Toroslu Kitaplığı.
- BİLSEL, Şeref (2006). “Ruh’ta Gezinen Güneşi Ölümün”, *Yedi İklim Dergisi*, Kasım 2006, s. 18.
- DURU, Rıza (2007). “Mesnevî ve Sezai Karakoç”, *Mevlana Araştırmaları-1*, İstanbul: Akçağ Yayınları.
- EAGLETON, Terry (2011). *Şiir Nasıl Okunur*, çev. Kaya Genç, İstanbul: Agora Kitaplığı.
- FIRAT, Mustafa (2007). “Cehennemden Dökülen Kor Şiirler Yahut Marie Sohhe”, *Cumhuriyet Kitap*, Şubat 2007, s. 5-8.
- KARACA, Alaaddin (2000). *İkinci Yeni Poetikası*, İstanbul: Hece Yayınları.
- KARAKOÇ, Sezai (2012). *Alınyazısı Saati*, İstanbul: Diriliş Yayınları.

- KARAKOÇ, Sezai (1988). *Edebiyat Yazıları I*, İstanbul: Diriliş Yayınları.
- ÖZAĞAÇ, Serkan Ozan (2003). *Ağrılar Kitabı*, İstanbul: C Yayınları.
- ÖZAĞAÇ, Serkan Ozan (2006). *Marie Sophie*, İstanbul: Hayy Kitap.
- PELVANOĞLU, Emrah (2006). "Marie Sophie", *Varlık dergisi*, S. 10, s. 23-25.
- TUNÇ, Gökhan (2006). *Çağdaş Mesnevînin Peşinde*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Bilkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- YAVUZ, Hilmi (2006). "Şiirde Yabancı Kadınlar", *Kitap Zamanı*, 08.02.2006, s. 3.
- YILMAZ, Ercan (2007). "Ölmeye Ara Vermiş Bir Ozan", *Kitap Zamanı*, 02.04.2007, s. 9-11.
- YILMAZ, Ercan (2007). "Alacakaranlık Melekler ya da Duino Ağrıları", *Kitap Zamanı*, Mart 2007, s. 7.